

Салівон І. А., здобувач вищої освіти
СВО-магістр, ОПП Облік і оподаткування
Науковий керівник – **Егорова О. В.**, к.е.н., доцент,
доцент кафедри економічної теорії та економічних досліджень
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИТРАТ

Актуальною проблемою, що стосується обліку фінансових результатів на сьогоднішній день є відсутність будь-якої класифікації фінансових результатів в нормативно-правових актах. Існування досконалої класифікаційної системи дозволить створювати ефективні інформаційні облікові моделі, а це в свою чергу підвищить рівень аналітичності інформації і дасть змогу приймати необхідні

рішення кінцевих користувачів.

Класифікація повинна відповідати, як мінімум, двом постулатам: перший – вона має бути теоретично обґрунтованою; другий – застосування її на практиці визначається виробничою необхідністю. Оскільки фінансові результати здійснюють вирішальний вплив на конкурентоспроможність підприємства на ринку то доцільно було б, на нашу думку ввести таку класифікаційну ознаку як «За рівнем системи управління».

Для горизонтальної системи управління було б доцільно збирати інформацію, яка стосується прибутковості відповідних виробничих підрозділів підприємства. Це в перспективі дасть змогу виділити збиткові підрозділи на підприємстві і дозволить прийняти оперативні рішення задля вирішення цієї проблеми. Для вертикальної ієрархічної системи управління буде доцільно надавати узагальнену інформацію про стан фінансових результатів суб'єкта господарювання для здійснення запланованої стратегії підприємства.

Тобто, інформація, що надається для горизонтальної системи управління має значення при прийнятті тактичних рішень, а для вертикальної системи управління використовується для розроблення стратегії підприємства. В результаті дослідження механізму контролю за розподілом фінансових результатів за видами діяльності часто виявляють певну невідповідність між назвами рахунків, видами діяльності і їх змістом, що викликано розбіжностями між трактуванням Інструкції про застосування Плану рахунків та НП(С)БО 1, що визначає види діяльності.

Так, НП(С)БО 1 визначає розподіл звичайної діяльності на операційну, фінансову та інвестиційну. Згідно з цим нормативно-правовим актом та Інструкцією про застосування Плану рахунків доходи, витрати і фінансові результати поділяються на операційні, фінансові та інші, а тому важливо привести облік доходів і витрат до єдиної системи групування тому необхідно уточнити класифікацію цих фінансових категорій з урахуванням вимог зазначених в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Необхідно детально вивчити План рахунків бухгалтерського обліку з питань доходів і витрат, щоб зменшити плутанину в рахунках [1].

Так, наприклад, рахунки 74 «Інші доходи» та 97 «Інші витрати» майже в повному складі містять субрахунки які відносяться до інвестиційної діяльності. Згідно з визначенням інвестиційної діяльності доходи і витрати від участі в капіталі (рахунок 72 і 96 відповідно), які на сьогоднішній день відносяться до результатів фінансової діяльності, доцільно віднести до результатів інвестиційної діяльності.

Проаналізувавши структуру «Фінансових доходів» (рахунок 73) можна зробити висновок, що «Дивіденди одержані» (субрахунок 731) та «Відсотки одержані» (субрахунок 732) належать до результатів інвестиційної діяльності, оскільки є частиною прибутку отриманого від інвестицій. Субрахунок 745 «Дохід від безоплатно одержаних активів» було б доцільно відобразити у складі доходів від фінансових операцій [4].

Особливої уваги потребують рахунки, що стосуються обліку курсових різниць. Так субрахунок 744 «Дохід від неопераційної курсової різниці» та субрахунок 974 «Втрати від неопераційної курсової різниці» було б доцільно відобразити у складі рахунків на яких обліковуються фінансові операції, а саме на рахунках 73 «Фінансові доходи» і 95 «Фінансові витрати» відповідно.

Раціональне групування рахунків спростить бухгалтерські задачі в плані правильного віднесення сум доходів чи витрат на відповідні рахунки залежно від діяльності, в якій вони були понесені. Певна невідповідність в класифікації рахунків може впливати на достовірність інформації, що використовується інвесторами, і в подальшому на здійснення інвестицій.

Вагомим недоліком Плану рахунків бухгалтерського обліку є те, що в ньому не приділяється належної уваги інвестиційній діяльності. Так, рахунок 79 «Фінансові результати» не містить субрахунків, що б характеризували результати інвестиційної діяльності.

І взагалі, в Плані рахунків відсутні окремі рахунки для ведення обліку операцій, пов'язаних з інвестиційною діяльністю. Тому доцільно було б ввести до Плану рахунків бухгалтерського обліку окремий субрахунок 794 «Результат інвестиційної діяльності».

Список використаних джерел:

1. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. (дата звернення 21.03.2021).
2. П(С)БО 15 «Дохід» : Наказ МФУ № 290 від 29.11.1999 р. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>. (дата звернення 21.03.2021).
3. П(С)БО 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999 р. *Верховна Рада України*. URL: <http://www.zakon.rada.kiev.ua>. (дата звернення 20.03.2021).
4. Рета М. В., Пляка Г. О. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів. *Вісник НТУ «ХП»*. 2015. № 25 (1134). С. 25 – 34.